

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
 Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
 Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
 nu se primesc.
 Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva“ în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară
 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
 Atât banii de abonament cât și pentru insertiuni, sunt
 a se trimite la adresa: „Minerva“ institut tipografic
 în Orăștie (Szászváros).

Schimbarea guvernului.

În fine Bánffy a trebuit să se ducă. S'a ținut acățat de carul puterii cât numai a putut, dar' în cele din urmă sub forța împregiurării și sub povara propriilor păcate politice a fost silit să se prezenteze abdicarea, ear' Maiestatea Sa a încredințat cu formarea noului cabinet pe *Széll Kálmán*. Acesta este discipulul lui *Deák* și aderentul împăciuirii dela 1867, fost ministru (1875).

Se zice, în formă de laudă, că posedă deplină încredere la Maiestatea Sa, la partidul sau precum și la opoziție, singură numai fracțiunea căzută (bancrotată) nu-l stimează.

Acesta e cel mai principal eveniment al zilelor din urmă în Ungaria.

În Ungaria de sigur nimenea nu regretă căderea lui Bánffy, decât poate clica tiszastă, care prin venirea lui *Széll* la putere își vede amenințată influența, ce o avea la conducerea sau mai bine zis la încurcarea afacerilor. Partea mare a Maghiarilor nu o regretă, ear' majoritatea locuitorilor țerii, *naționalitățile*, cu atât mai puțin.

Față de noi, nemaghiarii, domnia lui Bánffy nu e altceva, decât un lung șir de volnicii, ilegalități, prigoniri și încălcări de drepturi. Șovinist și brutal din fire, el a întrecut în volnicii chiar și pe fostul prim-ministru *Tisza Kálmán*, de a cărui clică se ținea și care-i dirigea în cele mai multe cazuri acțiunile.

De câte-ori *Tisza*, ca prim-ministru voia să pună la cale vre-un proiect al seu și de câte-ori era atacat de opoziție, el cu o tactică mârșavă abătea atenția «patrioților» cu chestia naționalităților. În mai multe rânduri s'a lăudat în parlament, precum știut este, că lui i-a succes să sdrobească pe *soboli*,

sub care înțelegea pe conducătorii și frunzații politici ai poporului românesc.

Că i-a succes aceasta ori ba, asta e altă întrebare, destul că tactica s'a arătat a fi bună și dieta îi primia asemenea enunțiațiuni cu aplause furtunoase și alaiuri jurnalistice.

Bánffy, imitator al lui *Tisza*, nu s'a lăsat mai prejos de magistrul seu. Când mai anii trecuți unii din opoziție i-au imputat, că nu apără îndestul interesele maghiare față de Austria, el întorcând foaia a zis, că urmările vor arăta, că aceasta nu e adevărat și făcând alușiune la naționalități și la «progresele maghiarismului» în plină dietă a declarat, că el este în privința maghiarismului *cel mai mare șovinist*.

Și Bánffy a avut dreptate, dar' apucătura n'a fost în stare să-i câștige popularitate, nu din cauză, că doară Maghiarii nu ar fi aprobat atitudinea șovinistă a lui Bánffy față de noi, ci cu totul din altă cauză.

Anume sub guvernarea lui Bánffy *nemesis* a ajuns pe Maghiari și se vede că soarta pe Bánffy l-a destinat să fie personificarea zeiței răsunătoare.

Tisza și toate celelalte guverne maghiare au introdus în viața politică maghiară credința care s'a prefăcut în dogmă, că față de naționalități și în interesul maghiarismului e permis a să face oriși-ce, a să călca legile existente și a să crea legi nouă, *de nobis sine nobis* și a să folosi de intrigi și volnicii și chiar corupții. Toate aceste s'au făcut cu concursul și aprobarea opoziției, în aplausele dietei și a tuturor Maghiarilor.

Bánffy, ajuns la putere, a perfecționat acest sistem despotice, și în privința aceasta a întrecut pe *Tisza* și pe toți antecesorii săi. Pe când aceștia cruțau, încât numai să putea, pe Maghiari de volnicii, Bánffy a aplicat pe toată linia despotismul și față de rassa ma-

ghiară. Intre altele, alegerile din urmă ne dau un exemplu așa de strălucit, încât ziarele maghiare le-au caracterizat foarte bine, numindu-le: »un răsbolbu electoral, purtat cu mijloacele cele mai volnice și coruptive«. Bánffy a sdorbit și umilit opoziția și Maghiarii au experiat cât de dureroase sunt loviturile despotice, pe cari ei le-au aprobat și le aproabă, când sunt aplicate față de noi.

Eată *nemesis* în persoana lui Bánffy. Aceasta e cauza, că opoziția, deși redusă la număr, a purtat o luptă așa de crâncenă, și în urmă a isbutit să provoace căderea lui Bánffy.

Învăța-vor oare ceva Maghiarii, din istoria celor patru ani, cât a stat Bánffy la putere? Nu credem, căci desfășurarea evenimentelor ne arată, că politica maghiară nu se va schimba.

Urmașul lui Bánffy, *Széll*, este un vechiu politician din garda lui *Deák Ferencz*. El este în privința politică mai sincer și nu este brutal, ca Bánffy. Astfel îi va succeda a restabili ordinea în mersul afacerilor, dar' altcum sistemul, inaugurat de 30 de ani va rămâne mai departe. Nisuița maghiarismului și ideea de „stat național maghiar“ vor exista și sub *Széll* și vor domina politica maghiară de stat. Aceste utopii sunt atât de infiltrate în spiritul public maghiar, încât ele numai cu mijloace radicale se pot stărpi. Cabinetul *Széll*, în care vor intra de sigur și șoviniștii, nu o va face aceasta, cel puțin față de noi, nu. O îmbunătățire se poate spera numai cu *schimbarea sistemului* la care acum încă nu am ajuns, dar' spre care mergem cu pași siguri. Atîrnă mult dela atitudinea cabinetului *Széll* și a celorlalte, ce-i vor urma, ca schimbarea să se facă mai curând ori mai târziu, Românul zice: »unul merge altul vine, oar' de noi fi-va mai bine?«

Intărirea noului Metropolit. I. P. S. S. dl Episcop al Aradului, *Ioan Mețianu*, nou alesul Metropolit al bisericii gr.-or. din Ungaria și Transilvania, a fost întărit și de către M. S. Monarchul. Instalarea se va face probabil pe la sfârșitul săptămânii viitoare.

Agendele eparchiei Aradului, până la alegerea noului episcop, au fost încredințate P. C. S. dlui vicar *Goldiș*.

Eată și decretul ce a apărut în »Buda-pesti Közlöny«:

În urma propunerii ministrului de culte, aprob alegerea de Archiepiscop și Metropolit român a Episcopului de Arad *Ioan Mețianu*, săvârșită de congresul național bisericesc gr.-or.

Viena, 18 Februarie 1899.

FRANCISC IOSIF I.
Wlassics Gyula.

Asentările s'au amânat. Este tuturor cunoscut, că în 1 Martie se începeau asentările. În estan, nefiind legea de recrutare votată, ministrul de honvezi baronul *Fejérváry*, a dat o ordinațiune, prin care asentările se amână deocamdată pe timp nehotărît.

Ultima ordinațiune a ministrului Wlassics. Ministrul *Wlassics*, vîzînd în cele din urmă, că i-s'a apropiat cînsul de ducă, de a mai șede pe totoliul ministerial, de unde dispunea asupra instrucțiunii publice și asupra cultelor, a crezut de bine, ca să lase în urma sa după atătea rele și un bine. Și aceasta a și făcut-o prin aceea, că a trimis tuturor autorităților școlare din țeară o ordinațiune, care servește spre bucurie celor ce cercetează școala. Prin ordinațiunea sa, ministrul *Wlassics* a dispus, ca școlarii să fie astfel instruiți în școală, încât fiecare fără mare greutate să priceapă ceea-ce i-se explică, ca să nu fie silit, când ajunge acasă, să și spargă capul a învăța, cum învață papagalul, din cuvînt în cuvînt tot ceea-ce stă scris în carte despre cutare sau cutare lucru. A dispus, ca mai ales astfel să se împartă lecțiile școlarilor, ca ei barem în zile de Dumineci

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI“

Paserile cu cioc de fer.

Erau odată niște oameni bătrâni cari aveau la sufletul lor numai o fată, și atât de mult o desmerdase încât crescuse mare fata, dar' și în prostie; nu știa țese, nu știa face bucate, în sfârșit: nimic de ale casei.

Mărindu-se, i-a venit timpul de măritat. Dar' pe părinți nu-i lăsa inima s'o dea după fie cine. Așa tot cercetînd, au aflat de un flăcău din alt sat harnic și așezat și au început pețitul. După un cârd de vreme, veni ginerele cu plosca, se tocmiră și rânduiri cele cu cale. De, cam proastă i-se părea fata, dar' vorba veche: »Tot prostul cu noroc«. Așa s'a gândit și ginerele: »Decât un car de mînt, mai bine cât de puțin noroc!«

Într'o sfințită Duminecă veni ginerele cu bradul, cu nuntașii toți călări cu cămeșile albe ca zăpada, și cu flori la pălărie, să ia mireasa de acasă. Încărcară carul cu zestrea. Dar' când se se sue și mireasa în car, când este obiceiul ca ea să plîngă ear' mamă-sa să-i răspundă din casă, fata maichei începu a striga: »Măsura, măsura!« ear' mamă-sa îi răspunde: »Ți-duce mama cusătura!« — Dar' pentru-că trebuiesc toate spuse pe înțelese, eacă ce este; fata n'avea cumpet la mîncare; cât îi punea înainte, atât mîncă, așa că cei de acasă îi făcuseră o măsură.

Beata mireasă, când se sui în car, le vîzu toate chitite, dar' măsura ba.

Trecură luni... Mireasa la casa ei tot întors le făcea toate. Dar' de, eartă omul multe când este sîta nouă, până se dedă femeia cu ale casei.

Ea a tot purtat cămeși și haine date de acasă, ear' la loc n'a mai lucrat, așa că rămăsese numai într'o cămașă ca boul într'o pele.

Fiind țîrg în alt sat de sînta Mărie, erau și ei poștiți de nașul la prînz. Bărbații vîzînd-o urîță și murdară, se duse la țîrg să-i cumpere cămașă.

Ea îl aștepta acasă, ear' când fu cătră apusul soarelui, se sui pe coș să vadă cum îi aduce omul cămașă, și eacă îl vîzu venind voios cu ceva alb în brațe.

»Ce cămașe îmi mai aduce!« strigă ea, și nici una nici două, se dă jos, scoate cămașă veche și o pune pe foc.

Bărbații ei însă se întâlneau cu prietini și deci... unu dacă te cînsteste cu un pahar de vin, trebuie și tu să-i cînstesti... și din cînsti în cînsti mîntuiesc pararele, și tocmăi la urmă își aduce aminte că n'avea murea cămașă, și parale de ajuns nu mai avea. Dar' ca să nu vie acasă cu mîna goală, cumperase o găscă și venia cu ea în brațe.

Cum ajunse în bătătură strigă:
 — »Deschide, muere, ușă!
 — »Ba, dă-mi cămașă că sunt goală.
 — »Ce cămașă, fă, că am adus o găscă?«

Vai de ea și de ea, ce să se facă? Se gândi și rîgîndi bărbatul și se hotărî s'o pue în sac s'o ducă în spinare. Ear' cum

o ajunge la nașă-sa, or ruga-o să-i împrumute una.

Trecu și asta ca alte multe și ajunseră spre Paști.

Se duse omul și cumpără mai multă pînză și o aduse acasă.

»Na, muere, du-te și tu la o vecină să ți-o croiască.«

Plecă femeia și umbla așa a lene pe drum, tîrînd un colț de pînză după ea. Dar' eacă se acăță de un măceș.

Adia vîntul și se clătina măceșul.

Ea se întoarse înapoi zîcînd.

— »Hai, vrei tu să 'mi-o croiești?«

Măceșul se clătina.

— »Bine, 'ți-o las, dar' să știi că Luni viu. Să-mi croiești două cămeși pentru mine și două pentru bărbatul meu. Ai înțeles?«

Măceșul se clătina mereu. Ea luă această mișcare drept învoială.

— »Eacă las pînză.«

Și puse pînză la tulpina măceșului.

Luni dimineața cum plecă bărbatul său la cîmp, închise și ea ușa și plecă să-și ea pînză croită. Ajunge la măceș, ia pînză de unde nu-i.

»Dă-mi, fă, cămeșile!«

Măceșul se clătina.

»Nu vrei să mi-le dai? Apoi nu mi-ai luat-o tu de bunăvoie?«

Măceșul se clătina.

»Stăi că-ți arăt eu!«

Și dă fuga acasă, luă toporul, veni la măceș și începu a-l tăia și cionti până nu mai rămăsese decât cotoarele. Ea însă îl tot ocără: »Nu-mi dai pînză? Nu 'mi-o dai, buruiană

dușmană, că te scot din rădăcină«. Începu apoi a da în pămînt la rădăcină până scoase tot măceșul; când ce să vezi la rădăcină?

Dădese peste o căldărușe cu mîrgăritare.

»Ea vezi cu ce mă despăgubește! zise muerea; în loc de pînză îmi dă fasole. Bună e și asta că tot suntem în post.«

Luă ea căldărușă, veni cu ea acasă și o puse în oală la foc. Ferbea oala de clocoțea și fasolea nu se mai țerba. O tot gusta, dar' tot nefearță. Vîzînd că vine timpul prînzului, aruncă fasolea în bătețură. Atunci vîzu ea că fasolea era găurită, și luând ce-i mai rămăsese, o înșiră în pragul ușei, și după-ce făcu șiruri împodobi cu ele coarnezle oilor.

Când veni bărbatul său dela muncă, fer-tură nu era.

— »Dar' cu pînză ce ai făcut, nevastă?«

— »Păi am dat-o la vecina și n'a vrut să 'mi-o dea înapoi. M'am necăjit și eu, am luat scurea și am dat, am dat, de am făcut-o bucăți.«

Vai de el și de el, ce să se facă, sără-cuț de mama lui. El credea că ea ucisese o femeie.

— »Hei, ci ca ho, că la urma urmelor tot m'am despăgubit. Iute 'mi-a dat o căldărușe cu fasole. Căldărușă tot e bună, dar' fasolea nici cum, că am fert-o, și tot tare a stat. Când luă seama bărbatul că erau mîrgăritare și că pe toate le stricase, îi veni harț și, nici una nici alta, o goni de acasă.

Plecă a muere, umblînd în neștiere, că nici calea în satul ei n'o știa, și o apucă noaptea afară din sat, pe un loc unde se

să fie scutiți de-a sta toată ziua cu cartea în mână, pentru a buchisa la lecția dată pe Lunia, ci ziua Domnului, care este menită pentru odichnă, mai ales pentru a cerceta biserica, să o poată ori-care folosi după-cum se cuvine. Această ordinațiune a ministrului Wlassics, dacă va avea roadele dorite, ori cât de răi am fi, dar' nu o putem numi altcum, decât o ordinațiune, care numai spre laudă îi poate servi.

Procesul „Tribunei Poporului“.

Mercuri s'a pertractat înaintea curții cu jurați din Oradea-mare, al doilea proces al „Trib. Pop.“ Articolul învinat a fost »Țară fecifică«, publicat în nr. 55 din a. trecut. Răspunderea a luat-o dl *Emanuil Maglaș*, colaborator la »Trib. Pop.« Apărător a fost dl *Dr. Aurel Lazar*, adv. »Ellenzék« aduce știrea, că dl *Emanuil Maglaș* a fost osândit la două luni temniță de stat și 10 fl. amendă în bani.

Scandal patriotic.

Cluj, 20 Febr. n. 1899.

Să vede, că Ungurii înșiși vreau să-și contesteze dreptul de a se decora cu epitetul omului din proverbul: »omul cuminte învață din pățania altuia.«

Noi de nenumărate-ori le-am spus, ba i-am și rugat, arătându-le cazuri concrete cu dovezi strigătoare la cer, că să pună mai mult pond pe disciplina organelor oficioase încredințate cu susținerea ordinii publice, însă în loc de-a ne asculta plângerile, ne-au condamnat tot pe noi, parte crezând că ne plângem în contra unor lucruri neadevurate, parte că acușajii au avut drept motor la procedura brutală simțul patriotic și rezolvarea chestiei a adus totdeauna lauda gendarmilor cu sine.

Noi am tăcut, fiindcă nu am avut voe să mai aruncăm mazăre pe părete, dar' acum încep ei, pentru-că s'au convins din experiență proprie în mod cam dureros despre tristul adevăr.

Algebra de deputat dela 17 n. l. c. le-a dat privilegii de-a să convinge. Anume pe la orele 5 p. m. s'a adunat publicul (cam 8—10 mii la număr) în piață, ca să audă rezultatul alegerii, și nedumerit asupra întărierii, mai cu samă simțind că a reușit guvernamentalul Feilitzsch, a început a da semne de viață. Unii cântau imnul lui Kossuth, alții strigau să trăiască Pázmány, mai abzug Bánffy, ear' inășii fluerau de-ți lua auzul.

Gendarmii și polițistii, cari chefuiu lângă tocana și vinul corțeșilor, de-abia apucau să-și poată arăta arama, pentru-că »in vino est veritas«. Cât li-s'a dat permisiune și poruncă să facă ordine, s'au aruncat cu săbiile scoase asupra publicului și cu o furie bestială, cu căpitanul de poliție în frunte, s'au apucat de măcelărit. Tăea în carne de om fără cruțare cum le venia în cale. Nici chiar damele nu au fost cruțate.

Cei mai tineri dintre public, scandalisându-se de brutalitatea aceasta, s'au pus în poziție defensivă și așa s'a început o luptă sângeroasă, care a durat aproape 2 ore.

E constatat de ei înșiși, că scandalul a fost provocat prin procedura brutală a organelor oficioase, cari vor fi silite a să rectifică înaintea tribunalului, fiindcă pe lângă toată silița, care și-a dat-o, ca să acopere și să înfrumuseze lucrul, tot s'a aflat până acum la vre-o 70 de domni și dame cu capete sparte, cu mâni tăiate, cu picioare străpunse de sabie etc., cari — provocați de opoziționaliști, și-au luat pe președintele partidului opozițional Dr. Váradi de advocat. Ce-i drept, dintre răniți sunt vr'o 17, cari s'țin de gendarmerie sau poliție, dar' cauza tot ei sunt și la reacțiunea aceasta.

Din cazurile concrete vè reproduc 2, la cari am fost martor ocular.

De pe treptele unei prăvălii privia o domnișoară nobilă la volniciile căpitanului de poliție și ridea. Atâta i-a trebuit. Cât ce-a observat-o căpitanul, s'a repezit la ea și așa i-a dat o palmă, de a picat jos. Natural, că publicul văzând brutalitatea căpitanului, s'a apucat de el și l-a țâsălat bine.

Pe faurarul Binder, care a fost de tot nevinovat, l'a legat cu mâinile de șaua unui polițist călăreț și l'a tîrît până la poliție, ca în secul al 15-lea pe cei condamnați la furci, după-ce i-a fost zdrobit capul și pieptul cu puștile.

Și casuri de acestea vè publică în foile locale mai multe de o sută.

Nu cred, că între împregiurări de-acestea nu-și aduc aminte de proverbul vechiu: »omul cuminte învață din pățania altuia.«

d. verus.

Acțiunea Ligei.

Foile din România aduc știrea, că Liga română a hotărât să ia în mână chestia studenților români din Oradea-mare, așa de nemilos persecutați și urmăriți de urgia ungurească.

Un manifest-apel va fi adresat în curând lumii civilizate, pentru a-i atrage atențiunea asupra odiosului tratament la care e supusă partea cultă a unui neam tocmai de cei-ce se pretind că formează pătura cultă a Ungariei, de studenții și de autoritățile universitare.

Ungurii nu mai pot avea nici o scusă în tața Europei. Persecuțiuni politice din partea politicianilor au mai îndurat și îndură și alte popoare. Dar' niciări nu s'a mai pomenit ca autoritățile universitare, oameni cari pretind că varsă lumină în jurul lor, să se năpustească cu atâta oarbă furie asupra a 17 studenți vinovați și vorbesc limba maternă și că nu sunt sperjuri și trădători neamului lor.

Dacă până și focarele de cultură ale Ungariei au devenit instrumente de apăsare și de persecuție, ce să ne mai așteptăm dela restul poporului unguresc!

Acest nou simptom, această nouă fasă a șovinismului maghiar, e cea mai puternică a lui condamnare.

Lumea civilizată trebuie să-l afle și să-l înfiereze.

Dacă avem vre-un sfat de dat Ligei, este ca manifestul ce-l pregătește să fie în special adresat tuturor centrelor culturale din lume, tuturor profesorilor și studenților universitari din Europa, pentru-că s'vadă pe ce treaptă stau colegii lor din Ungaria.

Lumea intelectualilor se va rosti dacă prețișii intelectuali din Ungaria le face cinst.

ai pus mâna pe el, te dedulcești și prinzi milă.

Acum se gândia omul nostru cum să facă a nu se afla, că nevasta numai aceea ce nu știa aceea nu spunea.

A doua zi se dete sfoară în țeară că lipsește o cămilă împărătească cu desagi cu bani. Se răspândiră oamenii împărătești, cutreerară satele, și într'un târziu aflară cămilă rătăcind într'o pădure. Aflară însă și din zvon că în cutare sat s'a văzut cutare femeie intrând seara c'o cămilă.

Po omul nostru începuse a-l strânge frica în spate. Ce să facă? Ce să facă? Dar' află mijlocul: acela de-a face pe femeia lui să treacă de ne bună înaintea oamenilor împărătești, pentru a nu se da crezământ vorbelor ei.

»Știi tu că a eșit vorba, zise el femeii, că are să vîe o ploaie de paseri cu ciocul lung de fer și că la toți oamenii vor scoate ochii? Tu ești cam proastă, și nu știi cum te-ași scăpa! Eu ca voinic mă ascund bine și nu mă găsescse nici una. Dar' tu? Trebuie să te ascunzi bine.«

Atunci o lăsa în groapa cu grâu, astupă groapa cu scânduri, apoi răsturnă deasupra un sac cu porumb și dete drumul horăteniilor, cari începură a mânca de răpănea scândurile, ear' proasta se bocea în groapă, crezând că aude paserile cu cioc de fer. După ce stărși porumbul și s' răsipiră horăteniile, o scoase de acolo.

Apoi plecând el, îi zise să nu se ducă ea de acasă fără a trage ușa după ea. Abia plecă el și veniră vătășei s'o ridice. Ea nu

In același timp Liga va începe și o serie de intruniri publice în România, tot în chestia aceasta.

Românii din Istria.

Ziarul Italian »Il Piccolo« din Trieste publică următorul articol foarte important despre populația românească din Istria:

E vorba de a deștepta spiritul național amoriț al unui popor, care din nenorocire a perdut până și conștiința propriei individualități naționale; mai mult decât atâta: în mare majoritate el s'a confundat cu poporul slav, acceptându-i limbajul, obiceiurile și datinele.

Am cercetat cele-ce s'au scris acum treizeci de ani asupra Românilor din Istria superioară și centrală, și le-am confruntat cu informațiile noastre actuale relative la această populație. Comparația este, dacă nu dezastroasă, dar' foarte tristă: sate întregi cari acum treizeci sau patruzeci de ani afirmau încă cu mândrie originea lor ilustră, azi sunt stăpânite de slavi și s'au adaptat la viața slavă.

La 1860 Kandler a calculat că ar fi 10.000 de Români în Istria superioară și în valea riului Quietto, locuind satele Novacracina, Danne, Delenie, Gelsane, Sapiane, Mune, Lipa, Cosiane, Rupa și altele. Numele acestor localități sunt mai toate de origine romanică. O piatră monumentală atestază că teritoriile acestea au fost distribuite de cătră Impăratul Claudiu printre soldații din legiunea lui Aulu Plautio. Archeologii mai găsiră aci o mare mulțime de pietri, inscripții, morminte, monete romane, dovedind nu o trecere repede a cuceritorilor lumii prin aceste locuri, ci chiar că elementul latin a fost autohton aci.

Azi însă numai Sejane (600 locuitori) își mai afirmă încă naționalitatea română. Și este adevărat de plăns că copiii din comuna Sejane, vre-o 70, sunt siliți să frecventeze școala slavă din Mune (alt sat unde sub deasa cenușe slavă mai mocnește de sigur focul vechii latinități).

Până acum câteva decenii, toate aceste sate mai sus numite erau lipsite de școli, de preoți, de medici. Ele cunoșteau, ca autoritate, numai pe receptor și pe gendarmi.

De curând se introduseră școli în aceste localități, însă școli slave. Și când episcopii din Trieste băgară de seamă că satele astea n'aveau preoți, trimise acolo clerici — slavi.

Românii, cari totdeauna fusese maltratați, batjocuriți și porecliți, au primit fără rezistență școlile și preoții cari aveau să-i desnaționalizeze; și generațiile nouă crescură în neștiința originii lor, dacă nu chiar în dorința de a face să fie uitată această origine, ca pată desonorantă.

Dar' dacă instrucțiunea din școlile slave le-a pus în gură o limbă slavă, în care totuși sunt multe cuvinte românești, nu a putut însă să le schimbe tipul fizic; locuitorii satelor amintite au același tip: sunt bruni, cu păr negru și creț, ochi negri vioi, inteligență deșteaptă, violeni și mândri.

A redeștepta în acele populații conștiința originii lor latine, ar fi o operă lungă și grea, dar' nu imposibilă. Instituirea unei școli românești și italiene la Sejane ar putea fi semnalul deșteptării în întregul acest vast district. Școala ar trebui să fie bilingvă, pentru-

se lăsa, zicând că n'are voie dela bărbatul ei să plece fără a trage ușa după ea. Atunci se puse de scoase ușa din țîini și o luă în spinare.

Ajune la tact în risul lumii. Cum o vèzură oamenii împărătești, o întrebă:

— »Tu ai intrat cu o cămilă în sat?

— »Eu, răspunse ea.

— »Când?

— »Cam înainte de ploaia paserilor cu cioc de fer.

— »E nebună! ziseră oamenii împărătești.

— »Ce nebună? Bărbatul meu mi-a spus, eu nu le-am văzut, căci el mă ascunsesese în groapa cu grâu, ca să nu-mi scoată ochii.«

Atunci înțeleseră ei că proasta spunea adevărul, și inhățând pe bărbatul ei, acesta le dete sacii, dar' goni și el femeia pentru rotdeauna, zicând: »Fie norocul cât de mare, dacă nu este și mîntea, nu plătește nici o ceapă degerată.«

Și încălecai pe o șea și vè spusel d-voastre așa!

„B.“

Cugetări. Cel ce spune multe, spune mai puține decât cel ce tace.

Oamenii cu judecată, sunt cele mai bune dicționare de conversație.

Omul nu se uită la sine cu același ochiu cu care se uită la vecinul său.

Fă bine unui om rău, el îți va răsplăti cu rău; Fă-i rău, el îți va răsplăti cu bine.

ca să aibă și succes practic, familiarisând pe copii cu limba italiană, vorbită în cea mai mare parte a provinciei. De altminteri, locuitorii din Mune, Gelsane, Sapiane, Cosiane, Sejane, etc. vorbesc deja destul de bine italienește, mulțumită raportului lor continuu cu Trieste și Fiume.

Mai puțin ușoară ar fi redeșteptarea conștiinței naționale, de veacuri amorțită, a locuitorilor din valea Quietului: din satele Slum, Raspo, Dolegnasv etc. Dar' greutatea n'ar trebui să ne descurajeze în opera sfântă de a salva din complectă desnaționalizare acele fragmente, nu nevrednice, ale mării familii latine.

Pentru a avea institutori ai școlilor româno-italiane, ce ar trebui deschise în aceste sate, s'ar putea lua din Berdo și Sejane (localități încă pe față românești) câțiva tineri inteligenți, și aceștia să fie trimiși să studieze mai întâi la București și apoi într'o școală normală din Italia. Pentru a obține acest rezultat sunt de ajuns câțiva ani. Sacrificiile de bani nu vor fi de sigur înzad: să se remarce că în Valea Arsă sunt peste 4000 de Români, din care 7 optimi trec drept croați sau slavi, și tot atâta și în districtul Pinguente și Castelnovo.

Francia în doliu.

Republica franceză a îmbrăcat doliu. Președintele ei, *Felix Faure*, a încetat din viață Joi în săptămâna trecută, la orele 10 seara.

Știrea despre moartea lui Faure a surprins pe toți, deoare-ce se știa că el e sănătos. A murit însă subit în urma unui atac de apoplexie.

Se afla în cabinetul de lucru. Pe la 6 ore d. a. s'a simțit cam rău, și a chemat la sine pe șeful cabinetului său dl Le Gall, care numai de cât a înștiințat pe medici, cari la moment i-au dat primele îngrijiri. Cu toate acestea se simțea tot mai rău. Văzând aceasta dl Le Gall, a prevenit pe dl Dupuy, președintele consiliului.

Văzând și medicii că nu mai este nici o speranță, au încunoștiințat pe d-na și d-șoara Faure despre aceasta.

Dl Faure a zis mai de multe-ori: Sufer mult; sunt perdut. Nu și-a făcut nici o alusie asupra stării sale și și-a luat rămas bun dela d-na Faure, mulțumindu-i pentru devotamentul de care totdeauna i-a dat dovadă. Și-a luat apoi rămas bun dela copiii sei, și a adresat cuvinte foarte afectuoase pentru dl Le Gall, mulțumindu-i pentru credincioasa colaborare ce a dovedit-o cu ori-ce ocașiune.

Pe la nouă ore și-a perdut conștiința. Numai decât a fost adus un preot, ca să grijască de dînsul, și pe la 10 ore și-a dat ultima suflare.

Adrese de condolență au sosit în număr foarte însemnat din toate părțile.

Inmormântarea s'a făcut Joi în săptămâna aceasta.

Indată a doua zi, după moartea lui Felix Faure, dl Loubet, în calitate de preșident al Senatului, a luat pașii de lipsă pentru convocarea Congresului compus din membrii Camerei și ai Senatului, pentru a alege nou preșident care s'a și ținut la Versailles Sâmbăta trecută.

Candidați cu speranță de reușită au fost însuși Loubet și Méline, fost prim-ministru.

Congresul a fost presidat de Loubet. Votarea a ținut 1 oră și 1/2.

Sfîrșindu-se votarea, a luat presiidiul dl Franck Chauveau, vicepreședintele Senatului, care cetind fiecare țedulă a făcut cunoscut rezultatul votării, spunând că au fost depuse 824 voturi; majoritatea era deci de 413. Dintre acestea 483 au fost date pentru Loubet, ear' 291 voturi pentru Méline. S'au mai dat 59 voturi pentru diferite persoane. A rămas așadar de ales ca preșident al repulcicii dl Loubet.

Indată după alegere, dl Loubet a plecat la Paris.

Două răspunsuri.

Domnule Redactor!

Permiteți-mi, Vè rog, câteva reflexiuni la cele două corespondențe apărute în Nr. 6 al »Revistei«, cari se refer la articolul meu cu cuincuenalele. Pe scurt observ:

Ad I. datată din Hondol. Din zama lungă ce o face dl corespondent aproape nimic nu află prin ce ar combate *ad rem* cele scrise de mine. Tot șocoteli și întortochieri, cari invederează pe deplin, că dl corespondent nici măcar cu gramatica limbii din care face și d-sa parte, nu e încă în curent.

Mai nostim ni-se pare dl corespondent atunci, când ne spune că statul prin articolul de lege XVIII. din 1887, cere ca invătăorii să știe propune și ungurește.

Prin acest art. de lege statul regulează raportul dintre industriași cari își vînd marfa lor în piețe, și nici decât nu vorbește de ce

spui d-ta. E greșită socoteala d-le, în legea din 1879 se spune ceea-ce vești d-ta a demonstra, și aceasta pe lângă nițică osteneală o puteai observa chiar și din diploma de dascăl a d-tale, căci dacă aceea vidimată este și pentru limba maghiară, numai în sensul art. de lege XVIII. din 1879 s'a putut vidima.

Limba aceasta o propuneau înv. și atunci când aveau numai 100—200 fl. salariu. Se mai provoca și la normativul din 1882, care asemenea este scos prin introducerea celui nou, aceasta nu împoartă atât, se vede însă că dl corespondent trăește încă tot pe vremea lui Ciubăr-Vodă, fără de a ținea cont de corectitatea lucrurilor.

Mai departe tractează lucruri cari n'au nimic de a face cu cele scrise în articolul meu și sunt pur de natură privată față de publicul mare. Ne spune că dl preot de-acolo Mihuț, a dat singur 10 fl. în contul cincuenalului d-sale, va fi, cred însă că nu de dragul d-sale, ci pentru-ca să se curme plângerile pe cari dl corespondent spune că nu le face și totuși le-a lăcut.

Mai mult n'am de zis și termin cu latineasca: *si tacuisses...*

Ad II. scrisă din Balomir.
Față de acest domn trebuie să-mi ascut condeul mai bine, căci dânsul se vede a fi cu mult mai «ocoș», deși se ține de cei cu «diploma vechie», a căror procopseală a descris-o pare-mi-se însuși d-lui într'un număr de al «Revistei» de prin anii trecuți. Ca de început îi spun spre liniștea sufletească a dlui I. B., că nu numai dânsul cunoaște dulceața dascălească, o cunosc și eu, cu toate acestea însă tind acolo, ca dascălii pe lângă praxă să aibă și teoria.

D-sa zice că eu sunt jaluz pentru-că și dascălii au ajuns la o soartă mai bună, dar unde am zis eu așa ceva, ori așa o înțelegi poate d-ta, atunci zicătoarea: «unde dai și unde creapă» se potriveste de minune. Am cerut eu delăturarea și lăpădarea dascălilor vechi? Nu dle I. B., de aceste n'am cerut, d-ta însă se vede că halucinezi din când în când.

Ba mai contestezi și aceea că ar fi de lipsă teoria pentru un dascăl. Eu nu am văzut meșter, care dacă nu și-a învățat meseria cu basă, să fi ajuns mai departe decât ca «cârpaci».

D-ta care trebuie că ești dascăl vechiu cu praxă îndelungată, cum te ajuți în lucrarea d-tale cu «Foia pedagogică» unde se dau norme cu privire la învățământul școlar? Mi-ar plăcea să te aud ținând o prelegere practică după formele de cari se vorbește în «Foia pedagogică».

Celui-ce a făcut studiile pedagogice am speranță că-i este de folos așa ceva, dascălilor cari așa de mult se bazează pe praxa lor cea îndelungată, sunt firm convinsi, că indigitările date în acea foaie sunt: mază aruncată pe pârte.

Aceasta ca exemplu de teorie și praxă. Dacă dl I. B. numește «galanterie» abzicerea cincuenalului acolo unde nu este de unde să se dea, atunci... am terminat.

Delta.

NOUTĂȚI

† **Archiducesa Maria Immaculata.** Familia noastră domnitoare, a suferit încă o tristă lovitură. Vedeva Archiducelul Carol Salvator, Archid. Maria, Clenentina Immaculata, în urma unui morb greu, a murit în etate de 55 ani.

Dar evlavios. Dl *Teofil Tulea*, notar cercual, a dăruit pe seama bisericii din Ocolişul-mare un *potir* aurit, în preț de 20 fl., pentru care faptă maritimă primăească respectivul domn mulțumite ferbinți ale poporului credincios. *Nicolau Părăian, inv.*

Teatrul român în Orăștie. Invitare la *Reprentația Teatrală* împreună cu dans care se va arangia Sâmbătă la 4 Martie st. n. 1899 în sala otelului «Széchenyi» din Orăștie. Inceputul precis la 8 ore seara. Prețul de intrare: Locul I. (șirul prim) 1 fl., (șirul 2 și 3) 80 cr., locul II. 60 cr., loc III. 50 cr., parterre 40 cr., galerie 20 cr. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. Venitul curat e destinat pentru biserica gr.-cat. Program. I. «Prima rochie lungă», Monolog de Iosif Vulcan, predat de d-șoara Alma Moldovan. II. «Intocmai», Comedie franceză într'un act, traducere de Zotti Hodoș. Persoanele: Dr. Iulian Clocotici, adv. dl Ioan Margita. Constanța, soția lui Clocotici, d-șoara Lucreția Belei. Volbură, dl Petru P. Barîțiu, Elena, soția lui Volbură, d-șoara Veturia Corvin. Tanase, servitor lui Clocotici, dl Anastasiu Damian. III. Tablouri vivante. După reprentație urmează dans.

„Convictul gr.-cat. român din Lugoj”. În 15 Oct. 1897, Ilustritatea Sa Prea Sîn-

titul Domn *Dr. Demetriu Radu*, episcop gr.-cat. al Lugojului, a emis o «Epistolă pastorală» către veneratul cler și către poporul acelei diecese, arătând printr'însa necesitatea înființării unui convict gr.-cat. în Lugoj, făcând apel la toți binevoitorii școalei, ca să contribuie fiecare cu cât se va îndura. Resultatul aceleia a fost, că s'a încassat pentru numitul scop, până în 31 Dec. 1898, suma de 3602 fl. 86 cr. Fondul cel vechiu al Convictului cu 31 Dec. 1898 a fost de 3660 fl. 84 cr., adaugându-se la aceasta suma de 1969 fl. 26 cr., din venitul caselor cumpărate pentru convict încă în 30 August 1897, dă total suma de 9232 fl. 96 cr.

DI Dr. Aurel Munteanu, avocat în Orăștie, și-a sârbat cununia cu d-na *Hedwig Müller*, Luni în săptămâna aceasta. Sincere felicitări!

In atențiunea silviculturilor. Foaia oficială a publicat următorul comunicat: Cei-ce doresc a depune examenul de silvicultor în primăvara anului de față, au să-și înainteze cererea pentru-ca să fie admiși la examen, provăzută cu documentele de lipsă, cel mult până la 15 Martie, la presiulul comisiunii pentru examenul de stat al silviculturilor, (Budapesta, ministerul r. u. de agricultură, secția agriculturii).

Cununie. Dl *Valeriu Recci*, învățător în Cugir își va sârba cununia cu d-șoara *Valeria Crișan*, fiica dlui preot Ioan Crișan din Cugir, Duminecă în 5 Martie n. a. c. la orele 4 d. am. în biserica gr.-cat. de acolo.

Dl *Nicolau Igna*, învățător în Băița (I. Deva) își va sârba cununia cu d-șoara *Roză Popp* tot din Băița în 4 Martie n. a. c. la orele 2 p. m. în biserica gr.-or.

Dl *Nicolau Iacob*, sub oficiant montan din Sécăreș și d-șoara *Rozalia Suciu* din Criștor își vor sârba cununia la 21 Febr. st. v. a. c.

Junele *Ioan Boșșan* și juna *Maria Pera*, amândoi din Feredeu își vor sârba cununia în 26 Febr. n. 1899.

DI Musicescu, fost profesor de musică la Conservatorul din Iași și fost dirigent al corului dela metropolia aceluiași oraș, a fost angajat ca dirigent de cor la metropolia din Petersburg.

Hoțiile se urmează. Zilele acestea s'a dat de urma încă a două hoții, una săvârșită de procurorul Barca dela Veszprém, care a defraudat vre-o 14.000 fl., ear' alta săvârșită de Jidanul Weisz Vilmos, funcționar la banca din Novisad, care a luat frunza 'n buză, ștergând cu sine 27.000 fl. din banii băncii, ear' 50.000 hârtii de valoare.

Krivány — bolnav. Foile maghiare aduc știrea, că Krivány zace greu bolnav în închisoarea tribunalului din Arad. După constatarea medicilor, se zice că suferă de rac în stomac, și că nu e speranță să trăească până la pertractarea finală.

Mort înaintea altarului. Preotul Blümel din Mysliti, în Moravia, slugia în biserică și tocmai cetia o rugăciune, pe care toți o ascultau cu evlavie. Când a gătat cu rugăciunea și a zis: amin! — a fost lovit de apoplexie și îndată a murit. Toți cei de față s'au inspăimântat.

Bilete de intrare pentru reprentațiunea diletanților români, care va avea loc în 4 Martie st. n. a. c. în sala otelului «Széchenyi», se află de vânzare în toate zilele în prăvălia D-lor S. Corvin și Pîiu.

Nenorocire. Din Bruxella vine știrea, că în gara Forest două trenuri s'au ciocnit așa de puternic, încât locomotiva unuia a intrat în cel din urmă vagon al celuilalt tren. 32 de călători au fost omorâți, 60 greu răniți și vre-o 150 mai ușor răniți.

Somn de 15 ani. În apropiere de St- Quentin, în orașelul Thénelles se află o d-șoară cu numele de Margareta Boyeval. În 29 Maiu 1883 s'a pregătit pentru a-și sârba ziua naș erii, în fericirea ei cea mare adormi și de atunci nu s'a mai desteptat. Fata era pe acel timp de 19 ani. Fața îi este palidă ca de om mort; numai pielea și oase, cu toate acestea pulsul bate pe minută de câte 80 de ori. Nu simte absolut nimic. Acum are vârsta de 34 ani.

Ștrangulare. Oláh Sándor, bărdăș în Miskolcz, s'a cam săturat de viața aceasta plină de necazuri, și i-s'a părut că face mult mai bine, dacă se duce pe cealaltă lume. Din cauza aceasta a luat un ștreang, și suindu-se în podul casei s'a spânzurat. O față a lui, cam de vre-o 8 ani, suindu-se și ea în

pod și văzându-l mort, s'a coborât iute jos, ca să dea de știre. O mătușă a copilei, aflându-se atunci tocmai acolo, s'a grăbit a se sui în pod, când l'a văzut însă într'atâta s'a spăriat, încât la moment a murit.

Al IX. ajutor al «Reuniunii rom. de înmormântare din Orăștie» s'a dat pentru membrul *Nicolau Rozol*, măiestru timar în Orăștie. Urmașii lui au primit 47 fl. 25 cr.

Iarna n'o mănă lupii, zic bătrânii, și eată că aceasta se și dovedeste. După un timp frumos de mai multe săptămâni, timp adevărat de primăvară, alaltăseară a început a ninge, și deja a doua zi frigul s'a simțit bineșor, încât mulți cari și-au fost luat parțișul, au fost siliți să-și iee earăși paltonul. Numai cât cu toate acestea, iubitorii de patinat, cari n'au avut prilegiu a se desfăta în iarna aceasta decât foarte puțin, nici acum nu-și vor împlini plăcerea, deoarece-ce gheață tot nu se va mai face.

DI Schuster Vilmos, executorul judecătoreii cercuale din Geoagiu, a fost permutat la judecătoria cercuală din Deva.

Atragem atențiunea onor. public asupra anunțurilor dlui *V. N. Bidu*, de pe pagina a patra a foii noastre, privitor la Cafenea și berăria ce o va deschide cu prima Martie n. a. c., precum și asupra Depositului de pescărie, și indemnăm totodată on. public român a-l onora cu binevoitorul seu sprigin.

Rectificare.

În «Tribuna» din Sibiu Nr. 30, dela 10/22 februarie a. c., nu știm din ce isvor lipsit de adevăr, se publică, că alegerea consiliului comunal, efectuită la finea a. t., s'a anulat în urma recursului asertiv de Români. Tocmai din contră: alegerea s'a făcut la 30 Dec. a. t., cu înțelegere împrumutată, premească a toate trei cluburi, român, sășesc și unguresc. Aceasta a fost atacată numai din partea faimosului protonotar, Aurel Murășan, care de multe ori caută nod și în papură și fără considerare la înțelegerile cluburilor, fiindcă dânsul nu face parte din nici unul — a recurat chiar contrb membrilor români, aleși cu unanimitate: Vasile Domșa, protopop gr.-or. Iuliu Rațiu, protopop gr.-cat., Ioan Mihalui, mare proprietar, pe motiv, că nu locuiesc aici de doi ani împliniți. Irimie Boca, profesorul Tokai și Montsch, că nu sunt suscepuți în lista alegătorilor de deputat dietal, ne plătindu-și darea la timp.

Acest recurs apoi, pertractat din partea comisiunii verificatoare, sub presiulul vicecomitetului, a avut de rezultat nimicirea alegerii, eschis fiind ca intenție prilegiul de a-se mai putea recura și mai departe.

Atâta pentru restabilirea adevărului. Rugăm onor. Redacție «Tribuna» să binevoiască a reproduce și din parte-și această rectificarea. Comentarea motivului din recurs 'l lăsăm la aprețiarea fiecăruia. Dureros este însă, că chiar un Român botezat ne-a lipsit pe trei ani de 4 membrii valoroși în comunitatea orașului.

Dare de seamă.

Picnicul, arangiat la 11 Februarie a. c. în favorul bisericii noastre gr.-or. din Deva în sala redutei din partea doamnelor Emilia Romanul, Emilia Moldovan și a domnișoarei Victoria Frâncu din Deva, a avut — după consămnarea abia azi primită —

un venit total de 147 fl. 50 cr.
spese 71 « 03 cr.
venit curat . . . 76 fl. 47 cr.

La acest frumos rezultat material au contribuț dnii: Loghin Ardelean 5 fl., George Ardean 5 fl., Dl. Ardelean 5 fl., Ioan Antal 1 fl. 50, Uliup Almășescu 1 fl., Constantin Budiu (Zam) 2 fl., Andreiu Borca (Timpa) 1 fl., dna văduvă Elena Csáklány 2 fl., George Csatt 2 fl., Romul Cutean 3 fl., Constantin Dâncilă (Mănierău) 2 fl., Alexandru Fogolyán 1 fl. 50, George Gila 3 fl., Simion de Horvath 3 fl., Dr. Camil de Horvath 3 fl., August Herbay (Vișel) 4 fl., Ioan Iaczkovics 1 fl., George Jánossy 1 fl., Ioan Lazarits 3 fl., Francisc H. Longin 2 fl., Ioan Moțiu 2 fl., Dr. Nicolae Moțiu 3 fl., Alexandru Moldovan sen. 5 fl., Ioan Nicola 1 fl., Toma Neamț, jun. 1 fl., George Nicora 5 fl., August A. Nicoara 5 fl., Nicolae Popovici (Josani) 2 fl., George Popovici (Leșnic) 5 fl., Avam P. Păcurariu (Ilia) 3 fl., O. Popovici (Hunedoara) 1 fl., George Romanul 5 fl., Toma Roșu 2 fl., Ioan Simionăș 5 fl., Petru Șinca (Batiz) 5 fl., Frideric Steinmann 10 fl., Alexandru Șuluț 3 fl., Ioan Șerban 5 fl., Alexandru Schuster 3 fl., A. Schuster 2 fl., Emanuil Șuiagă (Lăpușnic) 1 fl., Nicolae Schocander 2 fl., Ioan Sîrb (Roșcani) 1 fl., Victor Stoicovici (Vișel) 1 fl. 50 cr., Petru Zarea 3 fl., Dr. George Wilt 5 fl.

Primul cuadril l'au jucat 28 părechi. Caracterul petrecerii a fost: simplitatea cu gust și multă animație într'un restrins cerc social până în zori de zi. Deva, 22 Febr. 1899.

Oaspela.

Mulțumită publică.

Cu ocasiunea petrecerii populare arangiată de coriștii bis. gr.-or. din Orăștie au încurs în total suma de 38 fl. 30 cr. Din această sumă subtrăgându-se speșele de 17 fl. 06 cr. rămâne un venit curat de 21 fl. 24 cr., care se va folosi spre scopul intrușetării bisericii gr.-or. — Cu suprasolviri a binevoit a contribuț următorii d-ni: Ioan Mihalui 1 fl., Dr. Aurel Muntean 1 fl., Nicolau Trif 80 cr., G. Bălosu 80 cr., Nicolau Vlad 50 cr., Ioan I. Vulcu 50 cr., Nicolae Muntean 50 cr., Ioan Dobre 50 cr., Petru P. Barîțiu 30 cr., Nicolau Todea 60 cr., S. Corvin jun. 50 cr., Vasilie Corvin 30 cr., Albert Riebel 30 cr., V. Roman 10 cr., I. Heișu 50 cr., N. Simion 10 cr., Iosif Oprea 10 cr., Ioan Carașca 10 cr. Tot cu această ocasiune a dat economul Vasilie Romanon o vadră de vin pe seama coriștilor.

Încunjunrați de atâta dragoste și încuragiiți în nisuițele noastre prin participarea la petrecere și contribuiri on. public, ne simțim îndatorați a aduce și pe calea aceasta cele mai călduroase mulțumite, atât acelor p. t. d-ni, cari ne-au onorat cu prezența la petrecere, cât și acelor, cari au contribuț cu suprasolviri.

Coriștii.

Ultime Știri.

Noul guvern.

Noul guvern, cu compunerea căruia a fost încredințat *Szél Kálmán*, s'a compus astfel:

Szél Kálmán ministru-president și ministru de interne. *Hegedűs Sándor* ministru de comerț. *Ploecz* ministru de justiție. *Wlassics* ministru de culte. *Fejérváry* ministru de honvezi. *Lukács* ministru de finance. *Cseh* ministru croat. *Székessenyi* ministru pe lângă Maiestatea Sa. *Darányi* ministru de agricultură. Va să zică tot au rămas 3 din cei vechi: *Wlassics*, *Lukács* și *Fejérváry*.

Convocare.

În înțelesul §§-lor 43 și 44 din statutele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, onorații membri aleși ai comitetului despărțământului Orăștie, precum și toți onorații membri fondatori și pe viață ai asociațiunii, domiciliati pe teritorul acestui despărțământ, prin aceasta sunt rugați a participa la ședința comitetului cercual, pe care o convoc pe ziua de **Duminecă în 14/26 Februarie a. c. la 4 ore p. m.** în localitatea caseinei române din loc.

Orăștie, 12 Februarie 1899.

L. Bercian m. p., secretar. **V. Domșa** m. p., ppresbiter, v.-preș.

FEL DE FEL

Dionisie Romano, episcopul Buzeului, era un prelat studiat și un orator distins.

Într'una din zile, într'o sârbătoare, ducându-se la biserică cu un prieten al său, asculta serviciul divin până aproape de sfârșit.

Observând că predicătorul nu mai soșeste și cum biserica era plină de credincioși, Episcopul era cam neliniștit și-și exprimă supărarea către amicului său.

— «Țineți Prea Sfinția-Voastră cuvântarea» zice amicul, care-l știa cu atât înlesnire improvisa discursuri ocașionale.

— «Dă-mi subiectul», răspunde Episcopul. Atunci el scoase numai decăt o bucată de hârtie albă, o îndoi pe ascuns în patru și i-o dete în mână.

Tocmai trebuia să se înceapă predica. Episcopul desfacând hârtia și văzând că nu cuprinde nimic, zimbi puțin, și apoi începă a cuvânta luându-și ca temă: «Din nimic a făcut Dumnezeu ceriul și pământul».

Se zice că această cuvântare a fost una din cele mai frumoase din câte s'au auzit vre-odată în Episcopcia Buzeului.

POSTA REDACȚIEI.

Dlul *N. N.* în *H.* În nrul de față ni-a fost imposibil. În cel viitor la tot cazul. Pentru publicare nu se cere nimic.

D-nei *F. D.* în *S.* S'a rectificat odată. A doua rectificare nu mai are înțeles.

Dlul *A. P.* în *B.* Cartea de care faci întrebarea e oprită, cât pentru celelalte și-se face pe voe.

Dlul *G. Ș.* în *L.* În nrul viitor.

Pentru redacție responsabil: **Petru P. Barîțiu.**

Szám 153—1899 kir. végreh.

(492) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírott kir. bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-a értelmében a szásvárosi kir. járásbírósnak 2344/1898. polg. számú végzése folytán Dr. Böck Arnold nagyszabasi ügyvéd által képviselt Bráunn Ignác budapesti cég mint alap ugysis a többi felúlfoglaltatok javára Hirsch Izidor és társa kudsir lakosok elleni hátralékos 161 frt 89 kr. tőke, és ennek 1898. évi december hó 27-től járó 5% kamatai, és 25 frt 81 kr. eddigi ugysis 3 frt 30 kr. árverési kifizetési költségek erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával le és felúlfoglalt 500 frtra becsült teljesen felperes szikvizgyár és üvegek gyapatból álló ingok birói árverésen eladatulak.

Mely árverésnek a szásvárosi kir. járásbírósnak 1899. évi V. 1, 27/2 számú végzése folytán határidőül Kudsir községébe adósok lakására 1899. évi március hó 9-ik napjának délelőtti 8 órája kifizetetik, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében csakis készpénz mellett és esetleg becsáron alul is elfognak adadni, a befogadó vételár pedig birói letétbe helyeztetik.

Kelt Szásvároson, 1899. február hó 18-án.

Ráczy Árpád,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 470—1898.

(495) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1898. évi 7496 polg. számú végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd által képviselt Levitzky Jozsef javára Botean Luka ellen 40 frt s jár. erejéig 1898. évi szeptember hó 27. foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 344 frtra becsült 2 jármos ökrös, 1 disznó és buzából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatulak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. bíróság V. 239/2 1898. számú végzése folytán 40 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi május hó 1. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 27 frt 50 kr. biróilag már megállapított költségek erejéig Algyógy alfalun Botean Luka háznál leendő eszközözlésére 1899. évi márczius hó 3. napjának délelőtti 9 órája határidőül kifizetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is elfognak adadni.

Kelt Algyógyon, 1899. évi február hó 22. napján.

Schuster Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 56—1899.

(496) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy az algyógyi kir. járásbírósnak 1896. évi 3116 számú végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd által képviselt Truka Andrei javára Botean Luka s. t. ellen 150 frt s jár. erejéig 1896. évi november hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 495 frtra becsült lovak, tulkok, sertésekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatulak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. bíróság V. 30/1—1899. számú végzése folytán 150 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi április hó 30. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen biróilag már megállapított költségek erejéig Algyógy alfalun alperesek háznál leendő eszközözlésére 1899. évi márczius hó 3. napjának délelőtti 10 órája határidőül kifizetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is elfognak adadni.

Kelt Algyógyon, 1899. évi február hó 32. napján.

Schuster Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 101—1899.

(490) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a n.-szabasi kir. járásbírósnak 1895. évi 1178 számú végzése következtében »Albina« tkpénztár javára Ruszalin Szimion s. tsai ellen 120 frt s jár. erejéig 1896. évi február hó 7. foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 313 frtra becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, juhok, széna s egy ökörszékér nyilvános árverésen eladatulak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. járásbírósnak 1899. évi V. 6. számú végzése folytán 120

frt tőkekövetelés és eddig összesen 40 frt 53 kr. biróilag már megállapított költségek erejéig Felsőbáucáron adósok háznál leendő eszközözlésére 1899. évi márczius hó 10. napjának délutáni 2 órája határidőül kifizetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elővezendő ingóságokat mások is le és felúlfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Hátszegben, 1899. évi február hó 12.

Csucs Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

Moartea cloșanilor!

(Felix Immisch, Delitzsch)

este materia cea mai bună pentru a otrăvi repede și sigur cloșani și șoareci.

Nu e vătămător oamenilor și animalelor de casă. (452) 5—5

Se capătă în pachete cu câte 30 cr. la farmacia: **N. Vlad** din Orăștie,

Szám 7678—1899. tkv.

(491) 1—1

Árverési hirdetés és feltételek.

Laszkeu Lajos alsólapugyi lakos végrehajtatónak Padurean Manasie és Padurean Maria felsólapugyi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 130 frt tőkekövetelés és ennek 1890. június 1-étől járó 8% kamatai 13 frt 30 kr. és végrehajtási már megállapított valamint jelenlegi 8 frt 55 kr. és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144 §-a alapján és a 146 §-a értelmében a dévai kir. törvényszék a millyei kir. járásbírósnak Felső Lapugy községében fekvő a felsó lapugyi 6 sz. tkvében A† 1 r. 16. 17 hrsz. a. 190 frt, 2 r. 24. 48 hrsz. a. 14 frt, 3 r. 30. 34 hrsz. a. 11 frt, 4 r. 860 hrsz. a. 1 frt, 5 r. 889 hrsz. a. 11 frt, 6 r. 907. 908. 909. 910 hrsz. 25 frt, 7 r. 1066/1 hrsz. a. 3 frt, 8 r. 1072 hrsz. a. 10 frt, 9 r. 1079 hrsz. a. 1 frt, 10 r. 1106 hrsz. a. 1 frt, 11 r. 1202 hrsz. a. 3 frt, 12 r. 1209 1210 hrsz. a. 12 frt, 13 r. 1213 hrsz. a. 2 frt, 14 r. 1276. 1277 hrsz. a. 4 frt, 15 r. 1349 hrsz. a. 2 frt, 16 r. 1572 hrsz. a. 31 frt, 17 r. 1585 hrsz. a. 5 frt, 18 r. 1610 hrsz. a. 12 frt, 19 r. 1739 hrsz. a. 14 frt, 20 r. 1843/1 hrsz. a. 10 frt, 21 r. 2399 hrsz. a. 12 frt, 22 r. 2687 hrsz. a. 8 frt, 23 r. 2691 hrsz. a. 3 frt, 24 r. 2696. 2697 hrsz. a. 2 frt, 25 r. 2702. 2703. 2704 hrsz. a. 10 frt, 26 r. 2747 hrsz. a. 3 frt, 27 r. 2847. 2913 hrsz. a. 7 frt, 28 r. 3038 hrsz. a. 3 frt, 29 r. 6271 hrsz. a. 3 frt, 30 r. 6431/1 hrsz. a. 10 frt, 31 r. 6515 hrsz. a. 4 frt, 32 r. 6530 hrsz. a. 2 frt, 33 r. 6533/1 hrsz. a. 2 frt, 34 r. 6579. 6580 hrsz. a. 4 frt, 35 r. 6625 hrsz. a. 2 frt, ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelhetik.

Az árverés megtartására határidőül 1899. márczius 16-ik napjának d. e. 9 órája tüzetik ki Felső Lapugy község háznál megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt ig. min. rend. 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kikiáltott kezehez letenni.

A kir. telekvi hatóság.

Déván, 1898. november 23-án.

Fábián Imre,
kir. tszéki biró.

Avis!

Spre convingere aduc la cunoștința On. public, că cu *prima Martie* a. c. deschid cu arangement bogat și prețuri schimbate

CAFENEA și BERERIE

în localitățile parterre dela edificiul caseinei maghiare din loc unde și până aci a fost renumitul „Caffee Eisenburger“.

Orăștie, în Febr. 1899. (493) 1—

Cu deosebire stimă

Vasile N. Bidu.

(453)

ION LAZAROIU

4—

negustor în Orăștie (Szászváros)

Atrag binevoitoarea luare aminte asupra prăvăliei mele bogat provăzută cu tot felul de MARFĂ DE MANUFACTURĂ pentru trebuințele de casă, și anume:

BUMBAC DE BĂTUT și AȚĂ DE URZIT, aduse din cele mai bune fabrici, ARNICIURI DE CUSUT și DE URZIT, în toate fețele; PÂNZĂ, BRĂURI, ȘERPARE cusute cu flori și fir, etc. etc.

Totodată aduc la cunoștința celor-ce au trebuință, că pregătesc în timp scurt și cu preț moderat

HAINE DE CĂLUȘERI

pe cari le vînd, le dau în folosință, ori, la cerere, le fac anume.

Anunț.

Subsemnatul am onoarea a aduce la cunoștința onoratului public și on. domni comercianți de pescărie, că marele deposit de pescărie ce l-am avut timp de 32 ani în Brașov, l-am permutat cu începerea anului curent aici în orașul Orăștie (Szászváros) tot sub firma veche a lui *Vasile N. Bidu* și posed în magazinele de aici tot felul de pescărie sărată. Iarna și proaspăt, precum: **Crap mare, Crap mijlociu și mic (Șeran), Somn mare, fără capete și fără oase (Tagof), Morun, Plătică mare și mică (Veverigă), Știucă** și alte diferite soiuri de pescărie, precum **Icre roșii moi și tescuite, Icre negre moi și tescuite**, diferite **Stafliderii negre, Soltauine și Elene, Masline mari și mici**.

Vînzarea în en gros și en detail. La cererea onoratului public trimit și pachete postale dela 5 kilo în sus.

Aflându-mă întotdeauna în poziție de a concura atît în calitatea mărfurilor cât și cu **prețurile cele mai convenabile**, rog deci pe onoratul public și pe onorații comercianți de bransă aceasta, a mă onora ca și până acum cu onoratele comande a d-lor, promițînd că întotdeauna voi efectui comanda **prompt și cât se poate mai urgent**.

Cu toată stima

(494) 1—

V. N. Bidu

în Orăștie (Szászváros).

„Minerva“ institut tipografic

Orăștie, (Szászváros) Strada Berăriei Nr. 8.

Efectuește tot soiul de lucrări aparținătoare artei tipografice.

Bancă generală de asigurare.

CES. REG.

PRIVIL.

ASSICURAZIONI GENERALI

Fondată în 1831.

IN TRIEST

Fondată în 1831.

Fond de garanță: 143,645.142'28 Coroane.

Asigurează pe lângă condițiunile cele mai favorabile:

Pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate de zestre și rente.

În contra pericolului de foc și exploziune, clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse pe câmp, mobilii, precum și în contra grindinei, cu un cuvînt tot felul de nenorociri ce ar putea omul întimpina în viața sa.

Representant pentru Orăștie și giur:

(441) 4—10

IOAN I. VULGU.